

Aivan sama mulle?

Vastassa tietämättömyyttä ja tahdonpuutetta

Anna Sorro

Lapin Letka

Olen tehnyt tasa-arvotyötä kuntien parissa reilut kaksi vuotta. Kuntien innostus lähteä tekemään tasa-arvosuunnitelmaa on ollut kiitettävää. Hankkeen toiminnan seurauksena kunnissa on järjestetty kymmeniä tasa-arvotilaisuuksia ja kuntia koskevia tasa-arvosuunnitelmia on valmistunut jo seitsemän.

Tasa-arvosuunnitelman teko ja vuosittainen päivittäminen on lakisääteinen velvollisuus. Välillä tuntuukin, että suunnitelma tai sen päivittäminen halutaan tehdä vain tämän takia. Miksi on näin? Eikö tasa-arvosuunnitelmaa osata nähdä yhtenä tapana kehittää omaa työyhteisöä? Työyhteisön kehittämiseen ja hyvinvointiin tähtääviä toimenpiteitä on yleensä vireillä muutenkin jatkuvasti. Vai onko kysymys tahdonpuutteesta? Jospa tasa-arvon edistämistä ei vain haluta ottaa vakavasti.

Kiinnostavimpana asiana tasa-arvon edistämässä pidetään luonnollisesti tasa-arvoista palkkausta, jota myös lain mukaan kuntien tulisi edistää. Lähes poikkeuksetta kunnissa kuitenkin ollaan sitä mieltä, että kunta itse ei voi vaikuttaa siihen, että naisen eurosta tulisi kokonainen. Tämä myös vie mielenkiintoa pois tasa-arvotyöstä. Tässä kohtaa herääkin kysymys, eikö kunnissa olla tietoisia samapalkkaisuusperiaatteesta, jolla tarkoitetaan sitä, että paitsi samanlaisesta myös samanarvoisesta, mutta sisällöltään erilaisesta työstä, tulisi työnantajan maksaa sama palkka? Lapin kuntienkin tasa-arvosuunnitelmissa tyydytään toteamaan, että palkkaerot johtuvat eri työehtosopimuksista ja asia lakaistaan näin maton alle.

Kokemukseni mukaan palkkatasa-arvon edistämistä Lapin kunnissa on hidastanut osaltaan se, että samapalkkaisuusperiaatetta tulkitaan virheellisesti. Todetaan vain yksinkertaisesti, että palkkaerot johtuvat siitä, että naiset ja miehet tekevät eri töitä, eikä niiden sisällöllistä vaatavuutta lähdetä vertailemaan keskenään. Tuntuu, että

vastuu palkkatasa-arvon edistämisestä ei kuulu kellekään ja lain kirjainta ei noudateta käytännössä. Monenlaisia hankkeita asian tiimoilta on kyllä ollut, muun muassa samapalkkaisuusohjelma ja Tasa-arvoa palkkaukseen (TAPAS) -hanke. Milloin ryhdytään toimimaan käytännössä asian edistämiseksi? Kuka ottaa vastuun lain toimeenpanosta ja valvonnasta? Näitä kysymyksiä olisi syytä miettiä, eikä säilyttää vastuuta väliaikaisille toimijoille kuten erilaisille projekteille.